

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 91. An Matrimonium ex metu gravi injustè incusso initum, sit de Jure naturæ, an tantùm de Jure positivo nullum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

An ordinatus sacris ex metu gravi validè contrahat Matrimonium, dixi n. 577.

Q. 91. An Matrimonium ex metu gravi injustè incusso in- 669.
 iustum sit de Jure naturæ, an tantum de Jure positivo nullum. R. §. 1. Esse Jure naturæ nullum, saltem si metus ab altero contrahente sit incussus, docent Scot. S. Bonav. S. Anton. Ledesm. Mol. Barb. Om. d. 3. l. 13. n. 235. Sperell. decis. 6. n. 3. Pont. l. 4. c. 14. Meratius d. 7. l. 8. Tambur. in decal. l. 1. c. 2. §. 5. Krim. n. 434. Busenb. alique multi apud Sanch. l. 4. d. 14. n. 1. & videtur consentire S. Th. in suppl. q. 47. a. 3. in O. nam ait, quod perpetuitati repugnat, Matrimonium tollit, metus autem, qui cadit in constantem virum, perpetuitatem contractus tollit, quia potest repeti restitutio in integrum, & ideo hec coactio tollit Matrimonium. . . . quidam autem dicunt, quod si adsit consensus, quamvis coactus, interius est Matrimonium, quantum ad Deum, sed non quantum ad statum Ecclesiæ, quæ præsumit ibi non fuisse consensus anteriorem propter metum, sed hoc nihil est, quia Ecclesia non debet præsumere de aliquo peccatum, quousque probetur; peccavit autem, si dixit se consentire & non consensisse, unde Ecclesia præsumit eum consensisse, sed iudicat confessionem illum extortum non esse sufficientem ad faciendam Matrimonium: ubi cum dicatur, Ecclesia iudicat, & non dicat, Ecclesia statuit, videtur censere hoc esse de Jure divino vel naturali; cum dicat, metum tollere, quia repugnat perpetuitati, videtur velle, quod tollat de Jure naturæ, quod si repugnet perpetuitati, hoc habet non ex Jure positivo, sed ex naturâ rei. Ratio autem est 1. quia in Jure nullus invenitur textus inducens invaliditatem; nam textus omnes loquuntur de Matrimonio antecedenter inito cum tali metu, de quo dicunt, non valere, uti refert Sanch. suprâ, Tom. VIII.

E e

fi au-

fi autem ab initio valeat, Ecclesia non potest postea invalidare, sed si invalidat, facit antecederet statuendo ejusmodi consensum non fore legitimum. 2. Ex consensu coacto, si Jure naturæ sufficeret ad Matrimonium, sequerentur gravissima incommoda fini Matrimonii opposita, uti facilis desertio conjugis, minus voluntaria procreatio sobolis, minor amor in conjugem & sobolem. 3. In omni lege naturæ & divina provideri debet, ut resarciatur injuria, alioquin lex naturalis deficeret in necessariis, sed injuria conjugis coacto illata non poterat aliter resarciri per Jus naturæ vel divinum, quam si antecederet irritus fit talis consensus, ergo. *Confirmatur*, quia Jus naturæ non videtur pati, ut pars metum incutiens ex iniquitate sua cum alterius damno irreparabili lucrum habeat. 4. Alioquin inter infideles non subjectos Ecclesie valebit tale Matrimonium coactum. 5. Sponsalia solo Jure humano irrita inducunt impedimentum publicæ honestatis, sed Matrimonium sic coactum non inducit impedimentum publicæ honestatis, uti habet *Sot.* ergo signum est non esse irritum solo Jure humano. 6. Si solo Jure humano esset irritum, firmaretur juramento, uti colligitur ex *Cap. Debitores*, *Cap. Ex rescripto*, *Cap. Cum contingat*, De jurejurando, *Cap. 2. & Cap. Licet*, De jurejurando in 6. sed hoc Matrimonium non firmatur juramento, *Cap. 2. De eo, qui duxit*, & secundum dicta n. 666. ergo.

670. §. 2. Esse solo Jure humano nullum, etiam si ab altero contrahente incutiatur, docent *Darand.* *Sot.* *Henriq.* *Arrag.* *Silv.* *Nav.* *Suar.* *Laym.* *Wieslin.* *Sanch.* l. 4. d. 14. n. 2. *Gonet* d. 4. n. 77. *Avers.* q. 4. c. 2. *Lugo* De just. d. 22. nu. 120. *Kugler* à nu. 624.

1. Quia

1. Quia non est nullum Jure naturæ ratione injuriæ, hæc enim intervenit etiam in metu levi, & est æquè magnum damnum, & obligat ad æqualem restitutionem, neque tamen irritat; deinde similis planè injuriæ intervenit in metu injustè incusso ad alium finem, quàm ad extorquendum consensum, v. g. à latrone, à quo quia timet occidi, spondet Matrimonium, & contrahit cum Titia, ut se liberet, & tamen talis metus non irritat, uti manifestum est. Deinde metus etiam ideo non irritat, quia obstat libertati, nam etiam metus levis quandòque fortius privat plenà libertate, sic enim avarum potest magis impellere & determinare metus amittendæ parvæ pecuniæ, quàm alium metus amittendæ magnæ, vel etiam quàm mancipium metus flagellorum. 2. Metus perpetui carceris homicidæ incussus à Judice, statuente, vel ei dudendam viduam occisi, vel ei manendum in perpetuo carcere, non irritat Matrimonium, cum sit justè incussus: è contrà idem metus incussus injustè ad extorquendum consensum irritat Matrimonium, uti certum est, sed uterque æquè repugnat libertati & fini Matrimonii, & contra utrumque æqualiter valent argumenta adversariorum, ergo signum est oriri ex Jure ecclesiastico statuente personas in uno casu, & non in altero inhabiles ad contrahendum, uti statuit inhabiles, si contrahant clandestinè, non autem, si coram Parocho & testibus. 3. Quamvis Baptismus subjiciat hominem legibus Ecclesiæ, & inducat graves obligationes, tamen valet susceptus ex metu gravi, uti habetur Cap. Majoribus, De Baptismo, & Cap. De Judæis 45. ergo similiter Matrimonium, nisi Ecclesiæ oppositum

II.
O. I.
mor.
vidii
troix
LVIII

& tenuisset. 4. Juramentum requirit libertatem,
 & tamen extortum metu gravi obligat, uti ha-
 betur Cap. *Verum*, & Cap. *Si vero*, De jurejuran-
 do, ergo similiter Matrimonium, nisi se inter-
 posuisset Ecclesia. 5. Dolus dans causam con-
 tractibus bonæ fidei illos irritat, L. *Et eleganter*,
 §. 1. ff. *De dolo*, L. 57. t. 5. p. 5. metus autem il-
 las non irritat, uti latè *Sanch.* d. 8. n. 4, dolus ve-
 rò non magis contrariatur libertati consensus,
 quàm metus, ergo quòd dolus irritet, oritur ex
 Jure positivo, ergo etiam quòd metus irritet in
 Matrimonio, oritur ex Jure positivo. Fatendum
 tamen est id à Jure positivo statutum esse ex
 quadam convenientia naturali, quia recta ratio
 suadebat, ut pro contractu tanti momenti esset
 plenior & perfecta libertas. *Respondent* 1. ad tres
 primas rationes: metum levem, & metum in-
 justè incussum non esse metum cadentem in
 constantem virum, sed tantùm cadere in vi-
 rum, vel inconstantem sive timidum, vel perti-
 nacem, quod videtur colligi ex *S. Th.* in supplem.
 supra a. 2. O. ubi dicit, in hoc constantem ab
 inconstanti distingui, quia constans sequitur ra-
 tionem rectam, per quam scit, quid pro quo di-
 mittendum sit vel faciendum, semper autem
 minus malum vel majus bonum eligendum est,
 & ideo constans ad minus malum sustinendum
 cogitur metu majoris mali, non autem cogitur
 ad majus malum, ut vitet minus malum: sed
 inconstans cogitur ad majus malum propter
 metum minoris mali, scilicet ad peccatum pro-
 pter metum corporalis pœnæ, &c. addit, secun-
 dò differunt quantum ad æstimationem pericu-
 li imminentis, quia constans non nisi ex forti æ-
 stimatione & probabili cogitur, sed inconstans

ex levi, hinc ad 1. dicit; constans est intrepidus, non quòd omnino non timeat, sed quia non timet, quæ non oportet, vel nisi quando oportet. *Contrà est*, quomodocunque talis metus vocetur, æquè obstat libertati, ac si injustè esset incussus, ergo.

Respondent 2. Si metus justè incutiatur à Judice propter culpam præcedentem, cum hæc culpa fuerit voluntaria, talis metus etiam censetur ipsi antecedenter & in culpa fuisse voluntarius. *Contrà est* 1. Si innocens probetur esse nocens, & tum Judex cogat illum, ut vel ducat viduam vel sustineat perpetuos carceres, jam metus ille non est voluntarius in culpa, quia culpa non præcessit, & tamen secundùm multos ex Adversariis non invalidat Matrimonium. 2. Si retractârit culpam, & nihilominus postea ex metu contrahat, metus non ampliùs est voluntarius, & tamen invalidat.

§. 3. Utraque sententia est probabilis & fecunda videtur esse conformior dictis l. 3. p. 2. n. 636. Ad argumenta primæ sententiæ Respondi potest, S. Thomam explicari posse, quòd per Tò Ecclesia judicat, non excludat, quòd ita judicat, ex eo, quia ab initio sit irritum ex ipsius statuto; nam, inquit Gonet n. 88. tantùm affert causam, quæ movit Ecclesiam ad irritanda ejusmodi Matrimonia, quia cum pariant ita perpetuam obligationem, & requirant mutuam amorem, conveniebat esse planè libera. Ad rationem 1. R. : quamvis talis irritatio scripta non sit, tamen habetur traditione, uti illa, quòd Matrimonium fidelis cum infideli sit irritum. Ad 2. violentum simpliciter, quòd sit passo nullo modo concurrente, non potest esse perpetuum, secus violentum

cum secundum quid tantum, quale hic est, postea autem facile commutatur tota voluntas: & quamvis violentum secundum quid etiam repugnet connaturali modo hujus contractus, non repugnat tamen essentiali. Ad 3. & ejus Confirmationem, non est opus injuriam semper posse resciri in eodem genere, sic enim, si quis metu injusto cogatur Baptismum suscipere, patitur injuriam, quam non est opus resciri annullando Baptismum. Idem est, si quis fide Matrimonii data defloret hanc, & postea ducat aliam: item, si quis ex metu, non ad extorquendum consensum Matrimonii, sed ob alium finem injuste incusso ineat Matrimonium, hæc enim injuriæ non resciriuntur annulatione Matrimoniorum, sed per accidens est tum causari damnum in suo genere irreparabile. Ad 4. Sor. Henr. Lopez apud Sanch. l. 4. d. 14. n. 3. dicunt non valere propter Jus gentium irritans: sed probabilius dicunt Ledesm. & Sanch. valere illa Matrimonia inter infideles, nisi lege civili sint irrita, sunt enim contractus tantum civiles. Ad 5. Si sponsalia sint irrita, & quidem maxime, si ex defectu consensûs, non inducunt impedimentum publicæ honestatis ergo cum Matrimonium metu coactum sit irritum defectu liberi consensûs, secundum hos Auctores etiam non inducit illud impedimentum. Ad 6. nego majorem, nam clandestinum est Jure humano irritum, nec firmatur juramento: Et cur coactum non firmetur juramento, nec obligationem pariatur, dictum est n. 666. potestque videri Sanch. l. 4. d. 20. Multa quæ hic opponi possent, soluta sunt l. 3. p. 2. à n. 643.

672. Q. 92. Quid addendum sit circa impedimentum li-
 gami-